

Suositus paariautojen erityisvaatimuksista

Tämän suosituksen valmisteluun ovat osallistuneet Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, liikenne- ja viestintäministeriö, Suomen Esteettömät ja Paaritaksit ry, Suomen Taksiliitto ja Trinix Oy. Suositus on tarkoitettu toimijoiden käyttöön, heidän toimintansa kehittämiseen. Lisäksi sitä voidaan hyödyntää parikuljetuksiin liittyvissä hankinnoissa ja kilpailutuksissa.

Tekniset vaatimukset

Määritelmät

Tässä suosituksessa tarkoitetaan:

- a) Paariautolla M-luokan ajoneuvoa, muuta kuin ambulanssia, jota voidaan käyttää henkilöiden kuljetukseen paareilla;
- b) Kuljetustilalla kuljettajan istuimen takana olevaa auton sisätilan osaa, jossa henkilöitä kuljetetaan.

Paarien vaatimukset

Paarien tulee vastata standardin SFS-EN 1865-1:2010 tai SFS-EN 1865-2:2010 taikka niiden uudempien versioiden vaatimuksia.

Paarien kiinnitys autoon

Paarien kiinnityksen autoon tulee vastata ambulansseja koskevan standardin SFS-EN 1789:2007+A1:2010 tai sen uudemman version kohdan 4.5.9 vaatimuksia. Vaatimusten täyttymisen todentamisessa tulee noudattaa standardin SFS-EN 1789:2007+A1:2010 tai sen uudemman version kohdan 5.3 vaatimuksia.

Vaihtoehtoisesti parit voidaan kiinnittää auton istuinten tai turvavöiden kiinnityspisteisiin, jotka on tyyppihyväksytty jonkin seuraavan säädöksen mukaan:

- direktiivi 74/408/ETY muutettuna viimeksi direktiivillä 2005/39/EY;
- E-säännön 14 muutossarja 06 taikka sitä uudempi muutossarja;
- E-säännön 17 muutossarja 07 taikka sitä uudempi muutossarja;
- E-säännön 80 muutossarja 01 taikka sitä uudempi muutossarja.

Kuljetustilan mitat

Kuljetustilaan vaakasuoraan asentoon kiinnitettyjen paarien ja auton sisäkaton välisen esteettömän pystysuuntaisen etäisyyden tulee olla vähintään 0,75 metriä mitattuna paarin pohjalevyn yläpinnasta.

Muistio paariautojen erityisvaatimuksia koskevasta suosituksesta

Tausta

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi ryhtyi vuonna 2013 valmistelemaan määräystä paariautojen erityisvaatimuksista epävirallisen asiantuntijatyöryhmän kanssa, johon osallistuivat Trafín lisäksi seuraavat tahot: Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, liikenne- ja viestintäministeriö, Suomen Esteettömät ja Paaritaksit ry, Suomen Taksiliitto ja Trinix Oy.

Vuoden 2015 alusta voimaan tulleessa ajoneuvolain muutoksessa annetaan Trafille valtuudet antaa tarvittaessa tarkemmat tekniset määräykset paariautojen erityisvaatimuksista.

Kiireettömissä potilaskuljetuksissa käytetään nykyisin henkilöautoja, jotka eivät ole ambulansseja. Taksiliikenteessä tällaisia autoja oli vuonna 2013 käytössä noin 300. Näiden autojen asianmukaisesta parivarustuksesta, parien kiinnittämisestä tai tarvittavasta kuljetustilasta ei ole olemassa yksityiskohtaista sääntelyä. Hankkeen tavoitteena on parantaa parikuljetusten liikenneturvallisuutta ja mukavuutta.

Valmistelun yhteydessä hanketta tarkasteltiin Trafissa ja laajemminkin liikenteen hallinnonalalla esillä olleiden säädös- ja määräysvalmistelun kehittämislinjausten mukaisesti. Tavoitteena oli keventää lainsäädäntöä ja siirtyä yksityiskohtaisista vaatimuksista enemmän kohti suoritusperusteista sääntelyä. Näin ei yksityiskohtaisilla säännöksillä turhaan estetä teknisten innovaatioiden ja parannusten käyttöönottoa. Paariautohankkeessa mietittiin myös sitä, käsitelläänkö kaikkia paariautokuljetuksia tuottavia toimijoita ja heidän asiakkaitaan tasavertaisesti (henkilöautot, pienoisinja-autot, ambulanssit). Näiden tarkastelujen seurauksena Trafi päätyi siihen, että asiasta ei ole tarvetta antaa määräystä, vaan tarkoituksenmukaisempaa on antaa suositus, joka on muokattu määräyksen luonnosversion pohjalta. Suosituksen muuttaminen määräykseksi on tulevaisuudessa mahdollista, jos se nähdään tarpeelliseksi.

Toimijat voivat hyödyntää suositusta omassa toiminnassaan, mutta sen lisäksi suositusta voidaan hyödyntää parikuljetusten hankinnassa ja kilpailuttamisessa. Suositus ei vaikuttaisi invataksin eikä esteettömän taksin määritelmiin. Nämä taksit voitaisiin varustella myös suosituksen mukaisiksi paariautoiksi. Toisaalta paariauton ei tarvitsisi olla taksi, vaan esimerkiksi sairaalat voisivat jatkossa hankkia paariautoja. Myös pienoisinja-autot voitaisiin varustella paariautoiksi. Ne olisivat ambulanssia edullisempi vaihtoehto kiireettömiin potilaskuljetuksiin.

Perustelut teknisille vaatimuksille

Itse parien vaatimuksissa viitataan suoraan standardeihin, joista SFS-EN 1865-1:2010 koskee yleisiä parijärjestelmiä ja potilaansiirtovälineitä. Standardi SFS-EN 1865-2:2010 puolestaan koskee nostoavusteisia paareja. Kyseiset standardit vaativat, että parit on merkittävä standardin EN 980 (kumottu ja korvattu standardilla SFS-EN ISO 15223-1) mukaisilla symboleilla ja valmistajan on annettava paareista standardin SFS-EN 1041 mukaiset tiedot. Parien kiinnityksessä autoon viitataan ambulansseja koskevaan standardiin SFS-EN 1789:2007+A1:2010 tai sen uudempaan versioon. Parien kiinnityksessä tulee noudattaa standardin kohtaa 4.5.9. Vaatimusten täyttymisen todentamisessa tulee noudattaa standardin kohdan 5.3 vaatimuksia, jonka mukaan todentaminen voidaan suorittaa joko laskelmien taikka staattisen tai dynaamisen kokeen avulla. Standardissa määritellyn asianmukaisen virallisen laitoksen tulee valita todennusmenetelmä ja tehdä tarvittavat testit. Trafín

tiedossa on, että Suomessa toimii tällä hetkellä yksi tällainen laitos (VTT Expert Services Oy). Laitoksen laatima raportti parien kiinnityksen standardinmukaisuudesta voidaan laatia samalla kertaa useille kuljetustilan osalta samanlaisille ajoneuvoille, jolloin jokaiselle ajoneuvolle ei tarvita erillistä raporttia.

Vaihtoehtoisesti parit sallitaan kiinnitettäväksi myös auton alkuperäisten istuinten kiinnityspisteisiin. Ajoneuvojen EY-tyyppihyväksynnässä on puitedirektiivin 2007/46/EY mukaan kiinnityspisteille vaatimuksena direktiivi 74/408/ETY, jota on viimeksi muutettu direktiivillä 2005/39/EY. Puitedirektiivi sallii myös vaihtoehtoisia E-sääntöjä, joista E-sääntöä 17 voidaan soveltaa henkilöautoille ja E-sääntöä 80 linja-autoille. Lisäksi E-sääntöä 14 voidaan soveltaa istuinten kiinnityspisteille ajoneuvoissa, joissa turvavyön kiinnityspisteet sijaitsevat istuimessa ja turvavöiden kiinnityspisteille. E-säännöistä kelpuutettavat muutossarjat vastaavat puitedirektiivin 2007/46/EY vaatimuksia.

Kuljetustilan mittavaatimus koskee vain tilan minimikorkeutta, joksi on asetettu 0,75 metriä mitattuna vaakasuoraan asentoon kiinnitettyjen parien ja auton sisäkaton välillä ilman parien patjaa. Vaatimuksen tarkoituksena on välttää häiritsevää ahtautta matkustuksessa. Paariautoon halutaan myös tilaa kallistaa tarvittaessa parien pääpuolta ylöspäin.